ബാധ്യതാ നിരാകരണപത്രം (Disclaimer)

പ്രാദേശികഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത വിധിന്യായം നിർമ്മിത ബുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിത വിവർത്തന ഉപകരണത്തിന്റെ സഹായത്തോടെയും കേരള ഹൈക്കോടതിയിലെ ഐ.ടി ഡയറക്ടറേറ്റിന്റെ സാധൂകരണത്തോടെയും തർജ്ജമ നടത്തിയിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഇതിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ആശയപരമായോ സാംഗത്യപരമായോ വ്യാകരണപരമായോ ആഖ്യാനപരമായോ തെറ്റുകൾ കടന്നു കൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമ കേവലം വ്യവഹാരകക്ഷികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പൊതുവായ അറിവിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഔദ്യോഗികവും പ്രായോഗികവുമായ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കും വിധി നിർവഹണ നടപ്പാക്കലുകൾക്കും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ആധികാരികവും അന്തിമവും ആയിരിക്കും.

ഖടീമ ഫൈബേർസ് ലിമിറ്റഡ്.

v.

ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷ്വറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡും മറ്റൊരാളും

(2018 ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 9050)

2021 സെപ്റ്റംബർ 28

[ജസ്റ്റിസ് ഹേമന്ത് ഗുപ്ത, ജസ്റ്റിസ് വി. രാമസുബ്രഹ്മണ്യൻ]

ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമം, 1986 – 23 ഉം 2(1)(ജി) ഉം വകുപ്പുകൾ – സർവേയറുടെ റിപ്പോർട്ട് – നഷ്ടത്തിന്റെ വിലയിരുത്തൽ – കൃത്യത – പരാതിക്കാരന്റെ ഫാക്ടറിയിൽ ഉണ്ടായ തീപിടുത്തം – വേസ്റ്റ് പേപ്പറുകൾ തീപിടുത്തത്തിൽ നശിച്ചു – നശിച്ച പേപ്പറിന്റെ മൂല്യം കണക്കാക്കിക്കൊണ്ട് പരാതിക്കാരൻ ഉന്നയിച്ച അവകാശവാദം – എന്നിരുന്നാലും, ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി നിയമിച്ച സർവേയർ തീപിടുത്തത്തിന്റെ പേരിൽ പരാതിക്കാരന് ഉണ്ടായ നഷ്ടം അതിൽ കുറഞ്ഞ തുകക്കാണെന്ന് കണക്കാക്കി – ഉപഭോക്തൃ പരാതി – അന്തിമ സർവേയർ നടത്തിയ വിലയിരുത്തലിന്റെ പരിധി വരെ മാത്രമേ നഷ്ടപരിഹാരം നൽകേണ്ടതുള്ളൂവെന്ന് ദേശീയ കമ്മീഷൻ വിധിച്ചു – അതിൽ ഇടപെടൽ ആവശ്യമാണോ – വിധിച്ചത് : ആവശ്യമുള്ളതല്ല – സേവന ദാതാവിന്റെ ഭാഗത്തുനിന്ന് സേവനത്തിലുണ്ടായ പോരായ്മ സ്ഥാപിക്കാനായില്ലാ എങ്കിൽ ഉപഭോക്തൃ ഫോറത്തിന് മുമ്പാകെയുള്ള ഒരു പരാതിയിൽ ഒരു ഉപഭോക്താവിന് വിജയിക്കാൻ കഴിയില്ല – പ്രാഥമികമായി സേവനങ്ങളിൽ ഉണ്ടാകുന്ന പോരായ്മയുടെ ബന്ധപ്പെട്ട ആരോപണങ്ങളാണ് ഉപഭോക്തൃ ഫോറം കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നത്, അതിന് സർവേയറുടെ പരിശോധനാ റിപ്പോർട്ട് വിശാലമായി പരിശോധിക്കാനാകില്ല– സർവേയറുടെ കടമകളും ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളും നിർവഹിച്ചതിന്റെ ഗുണനിലവാരത്തിലോ സ്വഭാവത്തിലോ ഒരു അപര്യാപ്തതയും ഇല്ലെന്ന് കണ്ടെത്തിക്കഴിഞ്ഞാൽ, റിപ്പോർട്ട് ഉദാസീനമോ ഏകപക്ഷീയമോ ആണെന്ന് പറയാനാകില്ല, അതോടെ ഉപഭോക്തൃ ഫോറത്തിന് മുന്നോട്ടുപോകാനുള്ള അധികാരപരിധി ഇല്ലാതാകുന്നു – വസ്തുതകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി സർവേയർ വിലയിരുത്തിയ നഷ്ടത്തിന്റെ വ്യാപ്തി വരെ പരാതിക്കാരന്റെ അവകാശവാദം അംഗീകരിച്ചു – സർവേയറുടെ റിപ്പോർട്ടിനെതിരായ പരാതിക്കാരന്റെ എല്ലാ എതിർപ്പുകളും പൂർണ്ണമായും നിലനിൽക്കാൻ അർഹതയില്ലാത്തതാണ്, ദേശീയ കമ്മീഷൻ ആ എതിർപ്പുകൾ ശരിയായി നിരസിച്ചു – ഇൻഷുറൻസ് നിയമം, 1938 – വകുപ്പ് 64 യുഎം(1 എ), (2).

അപ്പീൽ തള്ളിക്കൊണ്ടുകൊണ്ട് കോടതി

വിധിച്ചു: 1. പ്രാഥമികമായി സേവനത്തിലെ പോരായ്മയെക്കുറിച്ചുള്ള ആരോപണങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന ഒരു ഉപഭോക്തൃ ഫോറത്തിന്, ഒരു സിവിൽ കോടതിക്ക് ചെയ്യാൻ കഴിയുന്നതുപോലെ സർവേയറുടെ റിപ്പോർട്ടിനെ അടിമുടി ഫോറൻസിക് പരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയമാക്കാൻ കഴിയില്ല. സർവേയറുടെ പെരുമാറ്റച്ചട്ടം സംബന്ധിച്ച ചട്ടങ്ങൾ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളത് പ്രകാരം, അവരുടെ കടമകളും ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളും നിർവഹിച്ചതിന്റെ ഗുണനിലവാരത്തിലോ സ്വഭാവത്തിലോ ഒരു അപര്യാപ്തതയും ഇല്ലെന്ന് കണ്ടെത്തിക്കഴിഞ്ഞാൽ, റിപ്പോർട്ട് ഉദാസീനമോ ഏകപക്ഷീയമോ ആയതിനാൽ കളങ്കിതമല്ലെന്ന് കണ്ടെത്തിക്കഴിഞ്ഞാൽ, അതോടെ ഉപഭോക്തൃ ഫോറത്തിന് മുന്നോട്ടുപോകാനുള്ള അധികാരപരിധി ഇല്ലാതാകുന്നു. അത്തരം വീക്ഷണം അനുസരിച്ച്, ദേശീയ കമ്മീഷന്റെ വിധിന്യായത്തിൽ യാതൊരു ഇടപെടലും ആവശ്യമില്ല. [ഖണ്ഡിക 38, 39] [283–A–C]

2.1 ഇൻഷർ ചെയ്തയാളുടെ സ്റ്റോക്ക് രേഖകളെ ആശ്രയിക്കുന്നതിനുപകരം വോള്യൂമെട്രിക് വിശകലന രീതി സ്വീകരിക്കാൻ സർവേയർ തീരുമാനിച്ചു. ഇൻഷർ ചെയ്തയാളുടെ സ്റ്റോക്ക് രേഖകൾ നിരസിച്ചതിൽ സർവേയർമാരെ തെറ്റുകാരായി കാണാൻ കഴിയില്ല. ഇൻഷർ ചെയ്തയാൾ രണ്ട് സെറ്റ് രേഖകൾ ഹാജരാക്കുകയും തീപിടുത്തത്തിൽ നശിച്ച വസ്തുക്കളുടെ അളവ് ഇവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കണക്കാക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ വലിയ പൊരുത്തക്കേടുകൾ പ്രകടമായി, സർവേയർക്ക് ഈ രേഖകൾ നിരസിച്ച് വോള്യൂമെട്രിക് വിശകലനത്തിലേക്ക് പോകുകയല്ലാതെ മറ്റ് മാർഗമില്ലായിരുന്നു. തീപിടുത്തം ശമിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് തന്നെ സ്ഥലപരിശോധനയ്ക്ക് പോയ ചാർട്ടേഡ് അക്കൗണ്ടന്റിനോട്, അപ്പീൽവാദി സമീപകാലത്ത് അസംസ്കൃത വസ്തുക്കളുടെ സ്റ്റോക്കിന്റെ ഭൗതിക പരിശോധന നടത്തിയിട്ടില്ലെന്നും എസ്റ്റിമേറ്റ് ചെയ്ത വിറ്റുവരവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ഉപഭോഗം രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതെന്നും അപ്പീൽവാദി സമ്മതിച്ചു. 5.12.2007 ലെ അവരുടെ സ്വന്തം കത്തിൽ, രസീതുകളുടെയും ഉപഭോഗത്തിന്റെ വോള്യൂമെട്രിക് അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ഭൗതിക പരിശോധനയുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് സ്റ്റോക്ക് എടുക്കൽ നടത്തിയതെന്ന് അപ്പീൽവാദി സമ്മതിച്ചു. അതിനാൽ, അപ്പീൽവാദിയുടെ സ്റ്റോക്ക് രേഖകൾ പരിശോധിക്കാൻ വിസമ്മതിച്ചുകൊണ്ട് വോള്യൂമെട്രിക് വിശകലനം സ്വീകരിക്കാൻ സർവേയർ തീരുമാനിച്ചത് പൂർണ്ണമായും ന്യായീകരിക്കപ്പെട്ടു, കൂടാതെ ഒരു അപവാദവും ഇതിൽ നൽകാനാവില്ല. [ഖണ്ഡിക 19, 20][277–D–H]

2.2 സർവേയറുടെ മുമ്പാകെ മൂന്ന് വ്യത്യസ്ത അളവുകൾ ലഭ്യമായിരുന്നുവെന്നും, അവ തമ്മിൽ വലിയ വ്യത്യാസമുണ്ടെന്നും സർവേയറുടെ റിപ്പോർട്ടിൽ നിന്ന് വ്യക്തമാണ്. മൂന്ന് വ്യത്യസ്ത അളവുകൾ മുന്നിലുണ്ടായിരിക്കെ, ഓപ്പൺ സ്റ്റോക്ക്യാർഡിന്റെ അളവ് 22.5 മീറ്റർ X 105 മീറ്റർ = 2362 മീറ്റർ ആണെങ്കിലും തീപിടുത്തമുണ്ടായ ഭാഗത്തിന്റെ വിസ്തീർണ്ണം 1485 ചതുരശ്ര മീറ്റർ

മാത്രമാണെന്ന് സർവേയർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. പരിഗണിക്കപ്പെടുന്ന സാഹചര്യങ്ങൾ കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, തീപിടുത്തമുണ്ടായ സ്റ്റോക്ക്യാർഡിന്റെ വിസ്തീർണ്ണം വോള്യൂമെട്രിക് വിശകലനത്തിനായി 27 മീറ്റർ X 55 മീറ്റർ = 1485 ചതുരശ്ര മീറ്റർ ആയി സർവേയർ കണക്കാക്കിയതിൽ തെറ്റൊന്നുമില്ല. [ഖണ്ഡിക 22, 23][278–C, E–H; 279–A–B]

2.3 മനുഷ്യരുടെയും വസ്തുക്കളുടെയും ചലനത്തിനായി ഓപ്പൺ സ്റ്റോക്ക്യാർഡിനുള്ളിൽ കുറച്ച് സ്ഥലം ഉണ്ടായിരിക്കുമെന്നത് യുക്തിസഹമാണ്. സ്റ്റോക്ക്യാർഡിലെ മുഴുവൻ സ്ഥലത്തും ഒരു ചലനവും സാധ്യമാകാത്ത വിധം പൂർണ്ണമായും വസ്തുക്കൾ അടുക്കി വച്ചിരുന്നുവെന്ന് അംഗീകരിക്കാൻ കഴിയില്ല. മതിയായ വിടവുകളും ഇടങ്ങളും നൽകിയില്ലായിരുന്നു എങ്കിൽ, ഫോർക്ക്ലിഫ്റ്റുകൾ ഉപയോഗിച്ചാൽ പോലും പ്രോസസ്സിംഗിനായി മെറ്റീരിയൽ നീക്കം ചെയ്യാൻ അപ്പീൽവാദിക്ക് കഴിയുമായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ, ഇറന്ന സ്ഥലം അല്ലെങ്കിൽ വിടവുകൾ കണക്കാക്കിയതിനെ എതിർക്കുന്നത് അടിസ്ഥാനരഹിതമാണ്. [ഖണ്ഡിക 26][279–G–H; 280–A–B]

2.4 സർവേയറെ അഭിസംബോധന ചെയ്ത കത്തിൽ, അപ്പീൽവാദി തന്നെ ഒരു ബെയ്ലിന്റെ ശരാശരി ഭാരം 900 കിലോഗ്രാം ആണെന്ന് കണക്കാക്കി. സർവേയർ അവരുടെ റിപ്പോർട്ടിലെ അനുബന്ധം എ–3–ൽ, 988.889 കിലോഗ്രാം എന്ന നിഗമനത്തിലെത്തിയത് വ്യത്യസ്ത തരം ബെയ്ല്കളുടെ വലുപ്പത്തെയും വ്യത്യസ്ത തരം ബെയ്ല്കൾ കൈവശപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന വിസ്തീർണ്ണത്തെയും പരിഗണിച്ച് അവയുടെ ശരാശരി ഭാരം കണക്കാക്കിയതിനെ മാത്രം അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ്. കക്ഷി തന്നെ ഒരു ബെയ്ലിന് ശരാശരി ഭാരം 900 കിലോഗ്രാം ആണെന്ന് വ്യക്തമാക്കിയിരിക്കെ, സർവേയർ ഒരു ബെയ്ലിന് മേൽപ്പറഞ്ഞ രീതിയിൽ കണക്കാക്കിയ ശരാശരി ഭാരം സ്വീകരിക്കുന്നതിന് ഒരു കാരണവുമില്ല. [ഖണ്ഡിക 28][280–C–D]

2.5 സർവേയർമാരുടെ റിപ്പോർട്ടിനെതിരായ അപ്പീൽവാദിയുടെ എല്ലാ എതിർപ്പുകളും പൂർണ്ണമായും നിലനിർത്താൻ സാധിക്കാത്തതാണ്, കൂടാതെ ദേശീയ കമ്മീഷൻ ആ എതിർപ്പുകൾ ശരിയായി നിരസിച്ചു. [ഖണ്ഡിക 29][280–E–F]

3.1 ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി അപ്പീൽവാദിയുടെ അവകാശവാദം ഏകപക്ഷീയമായോ ന്യായീകരിക്കാനാവാത്ത കാരണങ്ങളാലോ നിരസിച്ച കേസല്ല ഇത്. സർവേയർ വിലയിരുത്തിയ നഷ്ടത്തിന്റെ പരിധി വരെ, അപ്പീൽവാദിയുടെ അവകാശവാദം അംഗീകരിച്ച ഒരു കേസാണിത്. ഇത്തരം കേസുകളിൽ 1986–ലെ ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമപ്രകാരം രൂപീകരിച്ച പ്രത്യേക ഫോറത്തിന്റെ അധികാരപരിധി പരിമിതമാണ്. ഒരുപക്ഷേ അപ്പീൽവാദി സിവിൽ കോടതിയിൽ പോയിരുന്നെങ്കിൽ, അവർക്ക് സർവേയറെ വിളിച്ചുവരുത്തി ഓരോ സൂക്ഷ്മ വിശദാംശവും പരിശോധിക്കാമായിരുന്നു. എന്നാൽ ഉപഭോക്തൃ ഫോറത്തിന് മുമ്പാകെയുള്ള ഒരു പരാതിയിൽ,

സേവന ദാതാവിന്റെ ഭാഗത്തുനിന്ന് സേവനത്തിൽ പോരായ്മ ഉണ്ടായതായി സ്ഥാപിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ ഒരു ഉപഭോക്താവിന് വിജയിക്കാൻ കഴിയില്ല. [ഖണ്ഡിക 31][280–H; 281–A–B]

3.2 ഒരു നിർവഹണത്തിൽ ഏതെങ്കിലും നിയമം അനുസരിച്ചോ അല്ലെങ്കിൽ ഏതെങ്കിലും കരാർ അനുസരിച്ചോ ഉറപ്പാക്കേണ്ടതായ ഗുണനിലവാരം, സ്വഭാവം എന്നിവയിൽ സംഭവിക്കുന്ന പോരായ്മയെ 'അപര്യാപ്തത (deficiency)' എന്ന പദപ്രയോഗത്തിന്റെ നിർവചനം ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. എന്നാൽ ഈ അളവുകോൽ പ്രയോഗിക്കുന്നതിന്, 1938 ലെ ഇൻഷുറൻസ് നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 64 യുഎം (1 എ)–യിലെ വ്യവസ്ഥകൾ അനുസരിച്ച് നിയമപ്രകാരം നിർമ്മിച്ച ചട്ടങ്ങളിൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുള്ള തന്റെ കടമകൾ, ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ, മറ്റ് പ്രൊഫഷണൽ ആവശ്യകതകൾ എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പെരുമാറ്റച്ചട്ടം സർവേയർ പാലിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് സ്ഥാപിക്കാൻ അപ്പീൽ വാദിക്ക് കഴിയണം; അല്ലെങ്കിൽ 1938–ലെ ഇൻഷുറൻസ് നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 64 യുഎം(2)–ലെ വ്യവസ്ഥ പ്രകാരം ലഭ്യമായ വിവേചനാധികാരം പ്രയോഗിച്ച് സർവേയറുടെ റിപ്പോർട്ട് മുഴുവനായോ ഭാഗികമായോ നിരസിച്ചുകൊണ്ട് ഇൻഷുറർ ഏകപക്ഷീയമായി പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ടാകണം. [ഖണ്ഡിക 32][281–B–E]

3.3 അംഗീകൃത സർവേയറിൽ നിന്നോ ലോസ് അസസറിൽ നിന്നോ ഇൻഷുറർ റിപ്പോർട്ട് നേടിയിട്ടില്ലെങ്കിൽ, ഇരുപതിനായിരം രൂപയ്ക്ക് തുല്യമോ അതിൽ കൂടുതലോ ഉള്ള ഒരു ക്ലെയിമിലും പേയ്മെന്റ് അനുവദിക്കരുതെന്ന് 2015–ലെ നിയമം 5 പ്രകാരമുള്ള ഭേദഗതിക്ക് മുമ്പ്, വകുപ്പ് 64 യുഎം (2) നിഷ്കർഷിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ, വകുപ്പ് 64 യുഎം–ലെ ഉപവകുപ്പ് (2)–ലെ വ്യവസ്ഥ, അംഗീകൃത സർവേയർ അല്ലെങ്കിൽ ലോസ് അസസർ വിലയിരുത്തിയ തുകയിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായ ഏതെങ്കിലും തുക നൽകാനുള്ള ഇൻഷുററുടെ അവകാശവും അംഗീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. [ഖണ്ഡിക 33, 34][281–E–F; 282–B–C]

3.4 സർവേയറുടെ റിപ്പോർട്ട് അവസാനത്തെയും അന്തിമമായതുമായ വാക്ക് അല്ല. സർവേയറുടെ റിപ്പോർട്ട് അവഗണിക്കപ്പെടാൻ കഴിയാത്തവിധം പവിത്രമല്ല. 1938 ലെ ഇൻഷുറൻസ് നിയമം, സർവേയർക്ക് ഒരു പ്രധാന പങ്ക് നൽകുമ്പോൾ തന്നെ, നിയമത്തിന് കീഴിൽ നിർമ്മിച്ച ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ കടമകൾ, ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ, മറ്റ് പ്രൊഫഷണൽ ആവശ്യകതകൾ എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പെരുമാറ്റച്ചട്ടം പാലിക്കാൻ വകുപ്പ് 64 യുഎം (1 എ) പ്രകാരം അദ്ദേഹത്തിന് ബാധ്യതയുണ്ട്. രണ്ട് കാര്യങ്ങളാണുള്ളത്; ഒന്നാമതായി, സർവേയറെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന ഒരു പെരുമാറ്റച്ചട്ടം നിലവിലുണ്ട്, അതിന്റെ ലംഘനം സേവനത്തിൽ പോരായ്മയുണ്ടായി എന്ന ആരോപണത്തിന്

കാരണമായേക്കാം; രണ്ടാമതായി സർവേയറുടെ റിപ്പോർട്ട് പൂർണ്ണമായോ ഭാഗികമായോ നിരസിക്കുന്നതിന് ഇൻഷുററിൽ നിക്ഷിപ്തമായ വിവേചനാധികാരം ഏകപക്ഷീയമായി അല്ലെങ്കിൽ സ്വമേധയാ പ്രയോഗിക്കാൻ കഴിയില്ലാ, അങ്ങനെ ചെയ്താൽ സേവനത്തിലെ പോരായ്മ സംബന്ധിച്ച ആരോപണം ഉണ്ടാകാം. [ഖണ്ഡിക 35–37][282–C–H]

യുണൈറ്റഡ് ഇന്ത്യ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് ആൻഡ് അദേർസ് v. റോഷൻ ലാൽ ഓയിൽ മിൽസ് ലിമിറ്റഡ് ആൻഡ് അദേർസ് (2000) 10 എസ്സിസി 19; *സിക്ക പേപ്പേഴ്സ് ലിമിറ്റഡ് v. നാഷണൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് ആൻഡ് അദേർസ്* (2009) 7 എസ്സിസി 777 : [2009] 9 എസ്സിആർ 1088; *ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് v. ലക്സറ എന്റർപ്രൈസസ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് ആൻഡ് അനദർ* (2019) 6 എസ്സിസി 36 : [2019] 6 എസ് സിആർ 1172; *ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് v. പ്രദീപ് കുമാർ* (2009) 7 എസ്സിസി 787 : [2009] 16 എസ്സിആർ 508 – പരാമർശിച്ചു

കേസ് നിയമ റഫറൻസ്

(2000) 10 എസ്സിസി 19– ഖണ്ഡിക 15– പരാമർശിച്ചു

[2009] 9 എസ്സിആർ 1088– ഖണ്ഡിക 15– പരാമർശിച്ചു

[2019] 6 എസ്സിആർ 1172– ഖണ്ഡിക 15– പരാമർശിച്ചു

[2009] 16 എസ്സിആർ 508– ഖണ്ഡിക 35– പരാമർശിച്ചു

സിവിൽ അപ്പീൽ അധികാരിത: 2018 ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 9050.

2010 ലെ 19–ാം നമ്പർ ഉപഭോക്തൃ കേസിൽ ന്യൂഡൽഹിയിലെ ദേശീയ ഉപഭോക്തൃ തർക്ക പരിഹാര കമ്മീഷന്റെ 03.07.2018 ലെ വിധിന്യായത്തിൽ നിന്നും ഉത്തരവിൽ നിന്നും.

മീനാക്ഷി അറോറ, പ്രസെൻജിത് കെശ്വാനി, ഉപമന്യു തിവാരി, വി. ഡി. ഖന്ന എന്നിവർ അപ്പീൽവാദിക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായി.

ജോയ് ബസു, കെ. കെ. ഭട്ട്, കനക് ബോസ്, രഞ്ജൻ കുമാർ പാണ്ഡെ എന്നിവർ എതിർ കക്ഷിക്കായി ഹാജരായി.

കോടതിയുടെ വിധിന്യായം പുറപ്പെടുവിച്ചത് **ജസ്റ്റിസ് വി. രാമസുബ്രഹ്മണ്യൻ**

1. തങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കേണ്ട നഷ്ടപരിഹാരം, അന്തിമ സർവേയർ നടത്തിയ വിലയിരുത്തലിന്റെ പരിധി വരെ മാത്രമായി പരിമിതപ്പെടുത്തിയ ദേശീയ ഉപഭോക്തൃ തർക്ക

പരിഹാര കമ്മീഷന്റെ (ചുരുക്കത്തിൽ "ദേശീയ കമ്മീഷൻ") വിധിന്യായത്തിൽ ഖിന്നരായിക്കൊണ്ട് ദേശീയ കമ്മീഷന് മുമ്പാകെയുണ്ടായിരുന്ന പരാതിക്കാരാണ് മുകളിൽ പറഞ്ഞ അപ്പീൽ നൽകിയിട്ടുള്ളത്.

2. അപ്പീൽവാദിക്കു വേണ്ടി മുതിർന്ന അഭിഭാഷകയായ ശ്രീമതി മീനാക്ഷി അറോറയും, എതിർകക്ഷി ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനിക്കുവേണ്ടി മുതിർന്ന അഭിഭാഷകനായ ശ്രീ ജോയ് ബസുവും വാദിച്ചത് ഈ കോടതി കേട്ടു.

3. 7.05.2007 മുതൽ 6.05.2008 വരെയുള്ള കാലയളവിൽ 42,40,00,000 രൂപയ്ക്ക് ഒരു "സ്റ്റാൻഡേർഡ് ഫയർ ആൻഡ് സോഷ്യൽ പെരിൽസ്" പോളിസി അപ്പീൽവാദി എടുത്തു. പോളിസി പ്രാബല്യത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന, 15.11.2007 ന് അപ്പീൽവാദിയുടെ ഫാക്ടറി പരിസരത്ത് തീപിടുത്തമുണ്ടായി.

4. അപ്പീൽവാദി 19.11.2007–ന് ഒരു ക്ലെയിം സമർപ്പിച്ചു, തീപിടുത്തത്തിൽ നശിച്ച വേസ്റ്റ് പേപ്പറിന്റെ അളവ് 8500 മെട്രിക് ടൺ ആണെന്നും അതിന്റെ മൂല്യം 13,00,00,000 രൂപയാണെന്നും അതിൽ കണക്കാക്കി.

5. എതിർകക്ഷി ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി നിയമിച്ച എം/എസ് ആദർശ് അസോസിയേറ്റ്സ് ഒരു സർവേ നടത്തി, അപ്പീൽവാദിയിൽ നിന്ന് രേഖകൾ ആവശ്യപ്പെട്ടു, ചോദ്യങ്ങൾ ഉന്നയിച്ച് അപ്പീൽവാദിയിൽ നിന്ന് വിശദീകരണങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചു, തീപിടുത്തത്തിൽ അപ്പീൽവാദിക്ക് ഉണ്ടായ നഷ്ടം 2,86,17,942 രൂപയായി കണക്കാക്കി 9.01.2009–ന് ഒരു അന്തിമ റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിച്ചു.

6. അപ്പീൽവാദി 2.5.2009 ലെ കത്തിലൂടെ സർവേ, അസസ്മെന്റ് റിപ്പോർട്ട് എന്നിവയെ എതിർക്കുകയും മറ്റൊരു സർവേയറെ നിയമിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തെങ്കിലും, അപ്പീൽ വാദിയുടെ അവകാശവാദത്തിന് പൂർണ്ണവും അന്തിമവുമായ ഒത്തുതീർപ്പായി 2,85,76,561 രൂപയുടെ പരിധി വരെ മാത്രമേ അംഗീകാരം നൽകിയിട്ടുള്ളൂവെന്ന് 21.08.2009 കത്തിലൂടെ എതിർകക്ഷി അറിയിച്ചു. 14.09.2009 ലെ കത്തിൽ അപ്പീൽവാദി വീണ്ടും സർവേ റിപ്പോർട്ടിനെതിരെ എതിർപ്പുകൾ ഉന്നയിച്ചു, എന്നാൽ 21.08.2009 ലെ കത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന തുകയ്ക്ക് മാത്രമേ ക്ലെയിം അന്തിമമാക്കാൻ കഴിയൂ എന്ന് എതിർകക്ഷി 7.10.2009 ലെ കത്തിൽ അപ്പീൽവാദിയെ അറിയിച്ചു.

7. അതിനാൽ, അപ്പീൽവാദി 1986 ലെ ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 21(എ)(i) പ്രകാരം ദേശീയ കമ്മീഷന് മുന്നിൽ ഒരു ഉപഭോക്തൃ പരാതി ഫയൽ ചെയ്തു, അതിൽ ഇനിപ്പറയുന്ന അവകാശവാദങ്ങൾ ഉന്നയിച്ചു: (i) തീപിടുത്തത്തിൽ ഉണ്ടായ നഷ്ടത്തിന് 1364.88 ലക്ഷം രൂപ നഷ്ടപരിഹാരം; (ii) ക്ലെയിം പ്രോസസ്സ് ചെയ്യുന്നതിൽ കാലതാമസം

വരുത്തിയതിനാൽ പ്രതിക്ക് ഉണ്ടായ സാമ്പത്തിക സമ്മർദ്ദത്തിന് 2095.52 ലക്ഷം രൂപ നഷ്ടപരിഹാരം; (iii) 1364.88 ലക്ഷം രൂപയുടെ നഷ്ടപരിഹാര തുകയ്ക്ക് 2007 നവംബർ മുതൽ 31.12.2009 വരെയുള്ള കാലയളവിനായി 18% വാർഷിക പലിശ; (iv) 1,00,000 രൂപയായി കണക്കാക്കുന്ന വ്യവഹാര ചെലവ്.

8. ദേശീയ കമ്മീഷൻ, 3.07.2018 ലെ വിധിന്യായത്തിൽ, രണ്ട് തലങ്ങളിൽ അപ്പീൽവാദിയുടെ അവകാശവാദം നിരസിച്ചു, എന്നാൽ എതിർകക്ഷി സമ്മതിച്ച 2,85,76,561 രൂപ മാത്രം നൽകാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു. ഈ തുകയ്ക്ക് 15.11.2007 മുതൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ഓഫർ നൽകിയ തീയതി വരെയുള്ള കാലയളവിനായി 9% വാർഷിക പലിശ നൽകണമെന്നും എതിർകക്ഷിയോട് നിർദ്ദേശിച്ചു. ദേശീയ കമ്മീഷന്റെ പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തെ ചോദ്യം ചെയ്തുകൊണ്ടാണ് 1986 ലെ ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 23 പ്രകാരം അപ്പീൽവാദി മേൽപ്പറഞ്ഞ അപ്പീൽ നൽകിയിട്ടുള്ളത്.

9. എതിർകക്ഷി – ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ചാർട്ടേഡ് അക്കൗണ്ടന്റായ ശ്രീ കപിൽ വൈശിനെ 16.11.2007 ന് തന്നെ (അഗ്നിബാധ നടന്നതിന്റെ പിറ്റേന്ന്) സ്ഥലപരിശോധന നടത്താനും സ്റ്റാറ്റസ് റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കാനും നിയമിച്ചു. അദ്ദേഹം ഫാക്ടറി പരിസരം സന്ദർശിച്ചപ്പോൾ, തീയണയ്ക്കൽ അപ്പോഴും തുടരുകയായിരുന്നു, ഫാക്ടറിയുടെ വേസ്റ്റ് പേപ്പർ യാർഡിൽ മാത്രമാണ് തീപിടുത്തം ഉണ്ടായതെന്ന് അദ്ദേഹം കണ്ടെത്തി. തുറന്ന കോമ്പൗണ്ടിലെ 27 മീറ്റർ X 55 മീറ്റർ = 1485 ചതുരശ്ര മീറ്റർ വിസ്തീർണ്ണത്തിലുള്ള സ്ഥലത്ത് കിടക്കുന്ന വേസ്റ്റ് പേപ്പർ ബെയ്ലുകളെയാണ് തീ ബാധിച്ചിട്ടുള്ളതെന്ന് 16.11.2007 ന് ശ്രീ കപിൽ വൈശ് സമർപ്പിച്ച സ്റ്റാറ്റസ് റിപ്പോർട്ടിൽ അദ്ദേഹം സൂചിപ്പിച്ചു. ആറ് ബെയ്ലുകളായി ഒന്നിനു മുകളിൽ മറ്റൊന്നായി വേസ്റ്റ് പേപ്പർ അടുക്കി വച്ചിരിക്കാമെന്നും ബാധിച്ച വേസ്റ്റ് പേപ്പറിന്റെ അളവ് ഏകദേശം 5000 മെട്രിക് ടൺ ആയിരിക്കാമെന്നും അദ്ദേഹം നിഗമനം നടത്തി. അതിന്റെ വില കിലോയ്ക്ക് ഏകദേശം 20–22 രൂപയാണെന്ന് അനുമാനിച്ചാൽ ഏകദേശം 10–11 കോടി രൂപയുടെ നഷ്ടം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്ന് ശ്രീ കപിൽ വൈശ് കണക്കാക്കി. തീപിടുത്തത്തിൽ കത്തിയ വേസ്റ്റ് പേപ്പറിന്റെ അളവ് 8500 മെട്രിക് ടൺ ആണെന്നും 13,00,00,000 രൂപ വിലമതിക്കുമെന്നുമാണ് അപ്പീൽവാദി സ്വയം കണക്കാക്കുന്നത്.

10. അപ്പീൽവാദിയുടെ പക്കൽ ലഭ്യമായ രേഖകളും മറ്റ് തെളിവുകളും ഉപയോഗിച്ച് യഥാർത്ഥ സർവേ നടത്തിയ എം/എസ് ആദർശ് അസോസിയേറ്റ്സിന് തീപിടുത്തത്തിൽ നശിച്ച വസ്തുക്കളുടെ അളവ് കണക്കാക്കുന്നതിന് രണ്ട് ഓപ്ഷനുകൾ മുമ്പിലുണ്ടായിരുന്നു. നഷ്ടത്തിന്റെ അളവ് നിശ്ചയിക്കുന്നതിന് അപ്പീൽവാദി കമ്പനിയുടെ സ്റ്റോക്ക് രജിസ്റ്ററുകളുടെയും മറ്റ് രേഖകളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ മുന്നോട്ട് പോകുക എന്നതായിരുന്നു ആദ്യ ഓപ്ഷൻ. അടുത്ത

ഓപ്ഷൻ വോള്യൂമെട്രിക് വിശകലനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മുന്നോട്ട് പോകുക എന്നതായിരുന്നു, അതായത്, തീപിടുത്തമുണ്ടായ ഇറന്ന യാർഡിന്റെ അളവ് എടുക്കുകയും അതിൽ സൂക്ഷിച്ചിരുന്ന കടലാസ് കെട്ടുകളുടെ അളവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ യാർഡിന്റെ ഒഴിഞ്ഞ ശേഷി കണ്ടെത്തുകയും തുടർന്ന് നശിച്ച വസ്തുക്കളുടെ അളവ് കണക്കാക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് ഇത്.

11. സർവേയർ വോള്യൂമെട്രിക് വിശകലനം എന്ന രണ്ടാമത്തെ ഓപ്ഷൻ സ്വീകരിച്ചു. നശിച്ച അസംസ്കൃത വസ്തുക്കളുടെ അളവ് 2264.400 മെട്രിക് ടൺ ആണെന്ന് കണക്കാക്കി. സെൻവാറ്റ് ഉൾപ്പെടെ ഈ അസംസ്കൃത വസ്തുവിന് ഒരു മെട്രിക് ടണ്ണിന് 15137.35 രൂപ വിലവരുമെന്ന് അദ്ദേഹം കണക്കാക്കി. അങ്ങനെ, കേടുപാടുകൾ സംഭവിച്ചിരിക്കാവുന്ന വസ്തുക്കളുടെ മൂല്യം 3,42,77,015.34/- രൂപയാണെന്ന് അദ്ദേഹം കണ്ടെത്തി. തുടർന്ന് തീപിടുത്തത്തിൽ നിന്ന് വീണ്ടെടുക്കപ്പെട്ടവയുടെ മൂല്യം 18,92,200/- രൂപയാണെന്ന് അദ്ദേഹം കണക്കാക്കി, ബാധിക്കപ്പെട്ട അസംസ്കൃത വസ്തുവിന്റെ മൂല്യത്തിൽ നിന്ന് അത് കുറച്ചു, അങ്ങനെ മൊത്തത്തിലുള്ള നഷ്ടം 3,23,84,815.34 രൂപയായി കണക്കാക്കി. ഈ തുകയിൽ നിന്ന് സർവേയർ സെൻവാറ്റ് കിഴിച്ചു, അതുപോലെ തന്നെ ഉപയോഗശൂന്യമായിരുന്ന സാധനങ്ങളുടെ വകയിൽ 1% കിഴിച്ചു. അങ്ങനെ ചെയ്തപ്പോൾ, സർവേയർമാർ നഷ്ടത്തിന്റെ മൂല്യം 2,86,17,942/- രൂപയായി കണ്ടെത്തി.

12. വോള്യൂമെട്രിക് വിശകലന രീതി പിന്തുടരുന്നതിനായി, സർവേയർ ഇറന്ന യാർഡിന്റെ അളവ് 27 മീറ്റർ X 55 മീറ്റർ = 1485 ചതുരശ്ര മീറ്റർ ആയി കണക്കാക്കി. 16.11.2007 ന് തീ അണയ്ക്കൽ പുരോഗമിക്കുമ്പോൾ സ്ഥലപരിശോധന നടത്തിയ ചാർട്ടേഡ് അക്കൗണ്ടന്റിന്റെ സ്റ്റാറ്റസ് റിപ്പോർട്ടിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ഇത്. തീപിടുത്തത്തിൽ ബാധിക്കപ്പെട്ട വസ്തുക്കൾ യാർഡിൽ 27 മീറ്റർ X 55 മീറ്റർ = 1485 ചതുരശ്ര മീറ്റർ വിസ്തീർണത്തിൽ കിടക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ചാർട്ടേഡ് അക്കൗണ്ടന്റിന്റെ സ്റ്റാറ്റസ് റിപ്പോർട്ടിൽ കണ്ടെത്തിയിരുന്നു.

13. മുകളിൽ പറഞ്ഞ പശ്ചാത്തലം മനസ്സിൽ വെച്ചുകൊണ്ട്, ദേശീയ കമ്മീഷന്റെ വിധിന്യായത്തിനെതിരായ അപ്പീൽവാദിയുടെ പരാതിയിലേക്ക് വരാം. കേടുപാടുകൾ സംഭവിച്ച വസ്തുക്കളുടെ ആകെ ഭാരം 8332 മെട്രിക് ടൺ ആണെന്ന അപ്പീൽവാദിയുടെ അവകാശവാദത്തിന് വിരുദ്ധമായി,സംഭവത്തിൽ കത്തിയതോ കേടുവന്നതോ ആയ വേസ്റ്റ് പേപ്പർ ബെയ്ലുകളുടെ ആകെ ഭാരം 2264.400 മെട്രിക് ടൺ ആയി കണക്കാക്കിയതിലൂടെ ദേശീയ കമ്മീഷൻ ആദ്യംതന്നെ ഗുരുതരമായ തെറ്റ് ചെയ്തു എന്നാണ് അപ്പീൽവാദിയുടെ മുതിർന്ന അഭിഭാഷകയായ ശ്രീമതി മീനാക്ഷി അറോറ വാദിച്ചത്. ഇറന്ന യാർഡിൽ സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന വസ്തുക്കളുടെ അളവും ഭാരവും സംബന്ധിച്ച് അപ്പീൽവാദിയുടെ കൈവശമുള്ള വിവിധ രേഖകളിലും സ്റ്റോക്ക്

രജിസ്റ്ററുകളിലും പൊരുത്തക്കേടുകളൊന്നുമില്ലെന്നും, എന്നാൽ സർവേയർ അത് ഏകപക്ഷീയമായി നിരസിക്കുകയും വോള്യൂമെട്രിക് വിശകലന അടിസ്ഥാനത്തിൽ നടപടിയെടുക്കുകയും ചെയ്തുവെന്നും മുതിർന്ന അഭിഭാഷക വാദിക്കുന്നു. വോള്യൂമെട്രിക് വിശകലന അടിസ്ഥാനത്തിൽ മുന്നോട്ടുപോയിട്ടും സർവേയർ നീതി പുലർത്തിയില്ലെന്ന് അവർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ഇറക്ക യാർഡിന്റെ ആകെ വിസ്തീർണ്ണം 27 മീറ്റർ X 100 മീറ്റർ = 2700 ചതുരശ്ര മീറ്റർ ആണെങ്കിലും സർവേയർ അളവ് 27 മീറ്റർ X 55 മീറ്റർ = 1485 ചതുരശ്ര മീറ്റർ ആണെന്ന് കണക്കാക്കി, സർവെയറുടെ തന്നെ അളവെടുപ്പിൽ വിസ്തീർണ്ണം 22.5 മീറ്റർ X 105 മീറ്റർ = 2362 മീറ്റർ ആണെന്ന് കണ്ടെത്തിയതിനെ അവഗണിച്ചായിരുന്നു ഇതെന്നും അപ്പീൽവാദിക്കായി ഹാജരായ മുതിർന്ന അഭിഭാഷക പറയുന്നു. നഷ്ടത്തിന്റെ അളവ് വിലയിരുത്തുന്ന കാര്യത്തിൽ അപ്പീൽ വാദിയോടുള്ള കടുത്ത അനീതിക്ക് ഇത് കാരണമായെന്ന് അവർ വാദിക്കുന്നു.

14. 9.01.2009 ലെ സർവേ റിപ്പോർട്ടിന്റെ അനുബന്ധം എ–3 പ്രകാരം ഒരു ബെയ്ലിന് മൊത്തം ഭാരം 988.889 കിലോഗ്രാം ആണെന്ന് കണ്ടെത്തിയിട്ടും, പരാതിക്കാരൻ ഒരു ബെയ്ലിന് 900 കിലോഗ്രാം ആണെന്ന് സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നു എന്നതുകൊണ്ടുമാത്രം,ഒരു ബെയ്ലിന് മൊത്തം ഭാരം 900 കിലോഗ്രാം ആണെന്ന് സർവേയർ കണക്കാക്കി എന്നതാണ് സർവേയർ ചെയ്ത മറ്റൊരു ഗുരുതരമായ തെറ്റെന്ന് അപ്പീൽവാദിക്കു വേണ്ടി വാദിച്ച മുതിർന്ന അഭിഭാഷക അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. അങ്ങനെ, സർവേയർ മാനദണ്ഡങ്ങളിൽ ഇരട്ടത്താപ്പ് കാണിച്ചുവെന്ന് അവർ പറയുന്നു, തങ്ങൾ കണ്ടെത്തിയതിനെയും അപ്പീൽവാദി അവകാശപ്പെടുന്നതിനെയും താരതമ്യപ്പെടുത്തി അവയിൽ കുറവ് ഏതാണോ അത് തെരഞ്ഞെടുക്കുക എന്നതാണ് സർവെയർ ചെയ്തത്. അപ്പീൽ വാദിക്കുണ്ടായ മൊത്തം നഷ്ടത്തിന്റെ 25%–ൽ താഴെ വരുന്ന തുകയ്ക്കുള്ള ക്ലെയിം മാത്രമേ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ഒടുവിൽ അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ളുവെന്ന് അപ്പീൽവാദിയുടെ മുതിർന്ന അഭിഭാഷക പറഞ്ഞു.

15. ദേശീയ കമ്മീഷന്റെ വിധിന്യായത്തെ ന്യായീകരിച്ചുകൊണ്ട് എതിർകക്ഷിയുടെ മുതിർന്ന അഭിഭാഷകൻ ശ്രീ ജോയ് ബസു വാദങ്ങൾ ഉന്നയിച്ചു. 1938 ലെ ഇൻഷുറൻസ് നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 64 യുഎം(2) പ്രകാരം എതിർകക്ഷി സർവേയർമാരായി എം/എസ് ആദർശ് അസോസിയേറ്റ്സിനെ നിയമിച്ചുവെന്നും അവർ ശാസ്ത്രീയമായ രീതിയിൽ നഷ്ടം വിലയിരുത്തിയിട്ടുണ്ടെന്നും അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. എതിർകക്ഷി നിയമിച്ച സർവേയർമാർ അപ്പീൽ വാദിയുടെ രേഖകൾ ശാസ്ത്രീയമായി പരിശോധിക്കുകയും ഓരോ സൂക്ഷ്മ വിശദാംശങ്ങളും പരിശോധിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട് തയാറാക്കിയ റിപ്പോർട്ട് നിഷേധിക്കാനാവില്ല, അവർ ഈ മേഖലയിലെ വിദഗ്ധരാണ്. പരിഗണിക്കപ്പെടുന്ന കേസിൽ, സമീപകാലത്ത് അസംസ്കൃത വസ്തുക്കളുടെ സ്റ്റോക്കിന്റെ ഭൗതിക പരിശോധന നടന്നിട്ടില്ലെന്നും എസ്റ്റിമേറ്റ് ചെയ്ത വിറ്റുവരവിന്റെ

അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാത്രമാണ് അസംസ്കൃത വസ്തുക്കളുടെ ഉപഭോഗം രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതെന്നും സ്പോട്ട് ഇൻസ്പെക്ഷൻ നടത്തിയ ശ്രീ കപിൽ വൈശിനോട് അപ്പീൽ വാദിയും സമ്മതിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ, സ്റ്റോക്കിന്റെ അളവ് നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനായി അപ്പീൽവാദി തന്നെ വോള്യൂമെട്രിക് വിശകലനം സ്വീകരിക്കുന്നുണ്ടെന്ന്, അപ്പീൽവാദി അയച്ച 5.12.2007 ലെ കത്തിലേക്ക് ഈ കോടതിയുടെ ശ്രദ്ധ ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ട് എതിർകക്ഷിയുടെ മുതിർന്ന അഭിഭാഷകൻ വാദിച്ചു. തന്റെ വാദങ്ങൾക്കായി, (i) *യുണൈറ്റഡ് ഇന്ത്യ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് ആൻഡ് അദേർസ് v. റോഷൻ ലാൽ ഓയിൽ മിൽസ് ലിമിറ്റഡ് ആൻഡ് അദേർസ്;*[1] (ii) *സിക്ക പേപ്പേഴ്സ് ലിമിറ്റഡ് v. നാഷണൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് ആൻഡ് അദേർസ്* [2]; (iii) *ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് v. ലക്സര എന്റർപ്രൈസസ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് ആൻഡ് അനദർ*[3] എന്നീ കേസുകളിലെ ഈ കോടതിയുടെ തീരുമാനങ്ങളെ മുതിർന്ന അഭിഭാഷകൻ ആശ്രയിച്ചു. സർവേയറുടെ റിപ്പോർട്ട് ഒരു പ്രധാന രേഖയാണെന്നും നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 64 യുഎം(2) പ്രകാരം നിയമിച്ച സർവേയറുടെ റിപ്പോർട്ടിനോട് കോടതികൾ ബഹുമാനം കാണിക്കേണ്ടിവരുമെന്നും അദ്ദേഹം വാദിച്ചു.

16. പരസ്പരമുള്ള എതിർ വാദങ്ങൾ ഈ കോടതി ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം പരിഗണിച്ചു.

17. അപ്പീലിന്റെ അടിസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നും വാദം കേൾക്കുന്ന സമയത്ത് നൽകിയ സമർപ്പണങ്ങളിൽ നിന്നും മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയുന്നത് പോലെ, തീപിടുത്തത്തിൽ നശിച്ച അസംസ്കൃത വസ്തുക്കളുടെ ആകെ ഭാരത്തിന്റെ അളവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ് പ്രാഥമികമായി അപ്പീൽവാദിയുടെ പരാതി. ഒരു മെട്രിക് ടണ്ണിന് 15137.35 രൂപ എന്ന നിലയിൽ സർവേയർ വസ്തുക്കളുടെ വില നിശ്ചയിച്ചതിൽ ഗൗരവമായി തർക്കം ഉന്നയിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. വീണ്ടെടുക്കപ്പെട്ട മൂല്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഒരു തർക്കം ഉന്നയിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട തർക്കം വളരെ ദുർബലവും നേർത്തതുമാണ്, അതിനാൽ ഈ കോടതി അതിലേക്ക് കടക്കില്ല.

18. തീപിടുത്തത്തിൽ നശിച്ച അസംസ്കൃത വസ്തുക്കളുടെ ഭാരം കണക്കാക്കിയത് അപ്പീൽ വാദിയുടെ സ്റ്റോക്ക് രേഖകളുടെയും തീപിടുത്തത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ട പ്രദേശത്തിന്റെ വോള്യൂമെട്രിക് വിശകലനത്തിന്റെയും അടിസ്ഥാനത്തിലാണെന്ന് സർവേയർ തന്റെ റിപ്പോർട്ടിലെ ഖണ്ഡിക 9.7 ൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

19. അപ്പീൽവാദിയുടെ സ്റ്റോക്ക് രേഖകളിൽ നൽകിയിട്ടുള്ളത് വിശദമായി വിശകലനം ചെയ്ത ശേഷം, അതിൽ അവഗണിക്കാനാകാത്ത പൊരുത്തക്കേടുകൾ ഉണ്ടെന്ന നിഗമനത്തിലേക്ക്

[1]2000 (10) SCC 19
[2]2009 (7) SCC 777
[3]2019(6) SCC 36

സർവേയർ എത്തി. പൊതുവായ ഉപയോഗത്തിനും ന്യൂസ് പ്രിന്റിനും വേണ്ടി ഇറക്കുമതി ചെയ്ത വേസ്റ്റ് പേപ്പറിന്റെ വലിയൊരു അളവ് പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്ന ഒരു സെറ്റ് രേഖകൾ അപ്പീൽവാദി ആദ്യം സമർപ്പിച്ചതായി റിപ്പോർട്ടിന്റെ ഖണ്ഡിക 9.8.2 ൽ സർവേയർ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. വേസ്റ്റ് പേപ്പറിലെ കേടുപാടുകൾ വന്നവയുടെ അളവിന് സെൻവാറ്റ് റദ്ദാക്കിയതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട രേഖകൾ സമർപ്പിക്കാൻ സർവേയർമാർ അപ്പീൽവാദിയോട് അഭ്യർത്ഥിച്ചു. ഉടൻ തന്നെ, അപ്പീൽ വാദി പുതുക്കിയ ക്ലെയിം ബില്ലും പുതിയ സെറ്റ് രേഖകളും സമർപ്പിച്ചു. വാസ്തവത്തിൽ, ന്യൂസ്പ്രിന്റിനായി ഇറക്കുമതി ചെയ്ത വേസ്റ്റ് പേപ്പറിനെ, അന്തിമ ഉപയോഗ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് സമർപ്പിക്കുന്നതിന് വിധേയമായി കസ്റ്റംസ് തീരുവയിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കിയിട്ടുണ്ട്. പുതുക്കിയ രേഖകളിൽ, ന്യൂസ്പ്രിന്റിനായി ഇറക്കുമതി ചെയ്ത വേസ്റ്റ് പേപ്പറിന്റെ ക്ലോസിംഗ് സ്റ്റോക്കുകളുടെ അളവ് രേഖപ്പെടുത്തിയത് ഗണ്യമായി വർദ്ധിപ്പിച്ചു. കത്തിയ/കേടുവന്ന വേസ്റ്റ് പേപ്പറിന്റെ മൊത്തത്തിലുള്ള അളവ് സംബന്ധിച്ച് പ്രാരംഭ രേഖകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ എത്തിച്ചേർന്ന നിഗമനവും പുതുക്കിയ രേഖകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ എത്തിച്ചേർന്ന നിഗമനവും തമ്മിൽ വലിയ വ്യത്യാസമുണ്ടെന്ന് സർവേയർ റിപ്പോർട്ടിന്റെ 9.8.7.7 ഖണ്ഡികയിൽ കണ്ടെത്തി. അതിനാൽ, ഇൻഷർ ചെയ്തയാളുടെ സ്റ്റോക്ക് രേഖകളെ ആശ്രയിക്കുന്നതിനുപകരം വോള്യൂമെട്രിക് വിശകലന രീതി സ്വീകരിക്കാൻ സർവേയർ തീരുമാനിച്ചു.

20. ഇൻഷർ ചെയ്തയാളുടെ സ്റ്റോക്ക് രേഖകൾ നിരസിച്ചതിൽ സർവേയർമാരെ എങ്ങനെയാണ് തെറ്റുകാരായി കാണാനാകുക എന്ന് ഈ കോടതിക്ക് മനസിലാകുന്നില്ല, പ്രത്യേകിച്ച് മേൽപ്പറഞ്ഞ സാഹചര്യങ്ങൾ കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ. ഇൻഷർ ചെയ്തയാൾ രണ്ട് സെറ്റ് രേഖകൾ ഹാജരാക്കുകയും തീപിടുത്തത്തിൽ നശിച്ച വസ്തുക്കളുടെ അളവ് ഇവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കണക്കാക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ വലിയ പൊരുത്തക്കേടുകൾ പ്രകടമായി, സർവേയർക്ക് ഈ രേഖകൾ നിരസിച്ച് വോള്യൂമെട്രിക് വിശകലനത്തിലേക്ക് പോകുകയല്ലാതെ മറ്റ് മാർഗമില്ലായിരുന്നു. തീപിടുത്തം ശമിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് തന്നെ സ്ഥലപരിശോധനയ്ക്ക് പോയ ശ്രീ കപിൽ വൈശിനോട്, സമീപകാലത്ത് അസംസ്കൃത വസ്തുക്കളുടെ സ്റ്റോക്കിന്റെ ഭൗതിക പരിശോധന നടത്തിയിട്ടില്ലെന്നും എസ്റ്റിമേറ്റ് ചെയ്ത വിറ്റുവരവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ഉപഭോഗം രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതെന്നും അപ്പീൽവാദി തന്നെ സമ്മതിച്ചിട്ടുണ്ട്. 5.12.2007 ലെ അവരുടെ സ്വന്തം കത്തിൽ, രസീതുകളുടെയും ഉപഭോഗത്തിന്റെ വോള്യൂമെട്രിക് അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ഭൗതിക പരിശോധനയുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് സ്റ്റോക്ക് എടുക്കൽ നടത്തിയതെന്ന് അപ്പീൽവാദി സമ്മതിക്കുന്നു. 5.12.2007 ലെ അപ്പീൽവാദിയുടെ കത്തിലെ ഇനിപ്പറയുന്ന ഭാഗം ഈ വിഷയത്തിൽ വ്യക്തത നൽകും: *"സ്റ്റോക്കുകളുടെയും കത്തിയ അളവുകളുടെയും എസ്റ്റിമേറ്റുകൾ ബുക്കുകളിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയ സ്റ്റോക്ക് ഇൻവെന്ററിയോട് ചേർന്നു*

നിൽക്കണമെന്നില്ല, കാരണം കത്തിയ വസ്തുക്കൾക്കായി തയ്യാറാക്കിയ എസ്റ്റിമേറ്റുകൾ തുക്ക അടിസ്ഥാനത്തിലല്ല, മറിച്ച് വോള്യൂമെട്രിക് അടിസ്ഥാനത്തിലാണ്". അതിനാൽ, അപ്പീൽവാദിയുടെ സ്റ്റോക്ക് രേഖകൾ പരിശോധിക്കാൻ വിസമ്മതിച്ചുകൊണ്ട് വോള്യൂമെട്രിക് വിശകലനം സ്വീകരിക്കാൻ സർവേയർ തീരുമാനിച്ചത് പൂർണ്ണമായും ന്യായീകരിക്കപ്പെട്ടു, കൂടാതെ ഒരു അപവാദവും ഇതിൽ നൽകാനാവില്ല.

21. സർവേയർ സ്വീകരിച്ച വോള്യൂമെട്രിക് വിശകലന രീതിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, അപ്പീൽവാദിക്കുള്ള ആദ്യ പരാതി, സ്റ്റോക്ക്യാർഡിന്റെ ഭൗതിക അളവ് 27 മീറ്റർ X 100 മീറ്റർ = 2700 ചതുരശ്ര മീറ്റർ ആയിരുന്നു എന്നതാണ്. സർവേ റിപ്പോർട്ടിന്റെ ഖണ്ഡിക 4.7 ൽ യഥാർത്ഥ അളവ് 22.5 മീറ്റർ X 105 മീറ്റർ = 2362 ചതുരശ്ര മീറ്റർ ആണെന്ന കണ്ടെത്തൽ ഉണ്ടായിരിക്കെ തന്നെ ശ്രീ കപിൽ വൈശ് നൽകിയ അളവ്, അതായത് 27 മീറ്റർ X 55 മീറ്റർ = 1485 ചതുരശ്ര മീറ്റർ എന്നതാണ് സർവേയർ കണക്കിലെടുത്തത്. ഓപ്പൺ സ്റ്റോക്ക് യാർഡിന്റെ ആകെ വിസ്തീർണ്ണം കണക്കാക്കിയതിൽ ഇത്രയും വലിയ കുറവ് ഉണ്ടായതിലൂടെ അഗ്നിബാധക്കിരയായ/കേടുവന്ന വസ്തുക്കളുടെ അളവ് കണക്കാക്കിയതിലും ഗണ്യമായ കുറവുണ്ടായെന്ന് അപ്പീൽവാദി അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.

22. എന്നാൽ, സർവേയറുടെ പക്കൽ മൂന്ന് വ്യത്യസ്ത അളവുകൾ ലഭ്യമായിരുന്നുവെന്നും അവയ്ക്കിടയിൽ വലിയ വ്യത്യാസമുണ്ടെന്നും സർവേയറുടെ റിപ്പോർട്ടിലെ 9.4, 9.5 ഖണ്ഡികകളിൽ നിന്ന് തന്നെ കാണാൻ കഴിയും. ശ്രീ കപിൽ വൈശ് സമർപ്പിച്ച 16.11.2007 ലെ സ്റ്റാറ്റസ് റിപ്പോർട്ട് സംബന്ധിച്ച് അപ്പീൽവാദിക്ക് ഉരുതരമായ പരാതിയൊന്നുമില്ലായിരുന്നു, അതിൽ വ്യക്തമായി ഇങ്ങനെ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു: "*ഉറന്ന കോമ്പൗണ്ടിലെ 27 മീറ്റർ X 55 മീറ്റർ = 1485 ചതുരശ്ര മീറ്റർ വിസ്തീർണ്ണമുള്ള സ്ഥലത്തെ വേസ്റ്റ് പേപ്പർ ബെയ്ലുകളെ തീപിടുത്തം ബാധിച്ചതായി കണക്കാക്കപ്പെട്ടു.*" 13.12.2007 ൽ സർവേയറെ അഭിസംബോധന ചെയ്തു നൽകിയ കത്തിൽ അപ്പീൽവാദി അവകാശപ്പെട്ടത് മൊത്തം ബാധിത പ്രദേശം 27 മീറ്റർ X 100 മീറ്റർ = 2700 ചതുരശ്ര മീറ്റർ ആണെന്നാണ്. ശ്രീ കപിൽ വൈശിന്റെ സ്റ്റാറ്റസ് റിപ്പോർട്ടും അപ്പീൽവാദി 13.12.2007 ലെ കത്തിൽ നൽകിയ അളവും ഖടീമ *തഹസിൽദാർ* നൽകിയ അളവിന് വിരുദ്ധമായിരുന്നു, 90 മീറ്റർ X 23 മീറ്റർ = 2070 മീറ്റർ എന്നതാണ് ആ അളവ്, അപ്പീൽവാദി തന്നെ ആശ്രയിക്കുന്ന അളവാണിത്.

23. ഉറന്ന സ്റ്റോക്ക്യാർഡിന്റെ അളവ് 22.5 മീറ്റർ X 105 മീറ്റർ = 2362 മീറ്റർ ആണെങ്കിലും, തീപിടുത്തമുണ്ടായ വിസ്തീർണ്ണം 1485 ചതുരശ്ര മീറ്റർ മാത്രമാണെന്ന് മുകളിൽ പറഞ്ഞ മൂന്ന് വ്യത്യസ്ത അളവുകളുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ സർവേയർ വാദിച്ചു. കാരണം, അവർ സ്ഥലം സന്ദർശിച്ചപ്പോൾ,

കേടായ/കത്തിയ ബെയ്ല്വുകളും കെട്ടഴിഞ്ഞ വേസ്റ്റ് പേപ്പറുകളും 22.5 മീറ്റർ X 105 മീറ്റർ വിസ്തൃതിയിൽ വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്നതായി കണ്ടെത്തി. തീ അണഞ്ഞതിനുശേഷം ഇൻഷ്വർ ചെയ്തയാൾ പ്രസ്തുത പ്രദേശത്ത് വീണ്ടെടുക്കൽ/വേർതിരിക്കൽ നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു അപ്പോൾ. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, 16.11.2007–ൽ ശ്രീ കപിൽ വൈശ് നേരിട്ട് കണ്ടത് തീ 1485 ചതുരശ്ര മീറ്റർ വിസ്തൃതിയിൽ മാത്രമായിരുന്നു എന്നാണ്, എന്നാൽ തഹസിൽദാറും സർവേയറും കണ്ടത് രക്ഷാപ്രവർത്തനം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു വലിയ പ്രദേശമായിരുന്നു. അതിനാൽ, അഗ്നിശമന പ്രവർത്തനങ്ങൾ പുരോഗമിക്കുമ്പോൾ എന്താണ് സംഭവിക്കുന്നതെന്ന് കാണാൻ ശ്രീ കപിൽ വൈശിന് അവസരം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്, അതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്റ്റാറ്റസ് റിപ്പോർട്ടിൽ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്ന സ്ഥലത്തിന്റെ അളവ് സർവേയർ തിരഞ്ഞെടുത്തു. അത്തരം സാഹചര്യങ്ങൾ പരിഗണിക്കുമ്പോൾ, സ്റ്റോക്ക്യാർഡിലെ തീപിടുത്തമുണ്ടായ സ്ഥലത്തിന്റെ വിസ്തീർണ്ണം വോള്യൂമെട്രിക് വിശകലനത്തിനായി 27 മീറ്റർ X 55 മീറ്റർ = 1485 ചതുരശ്ര മീറ്റർ ആയി കണക്കാക്കിയതിൽ സർവേയർക്ക് തെറ്റ് പറ്റിയിട്ടില്ല.

24. ഈ ഘട്ടത്തിൽ, സംഭവത്തിൽ കത്തിയ/കേടായ വേസ്റ്റ് പേപ്പറിന്റെ ആകെ ഭാരം എങ്ങനെയാണ് കണക്കാക്കിയത് എന്നതിനെക്കുറിച്ച് വിശദമാക്കിക്കൊണ്ട് തന്റെ റിപ്പോർട്ടിന്റെ ഖണ്ഡിക 9.9.2–ൽ സർവേയർ നൽകിയ പട്ടിക ഇവിടെ നൽകുന്നത് ഉപയോഗപ്രദമാകും:

1	തുറന്ന സ്ഥലത്ത് ബെയ്ല്വുകളുടെ സംഭരണം നടന്നതായി കണക്കാക്കുന്ന ആകെ വിസ്തീർണ്ണം.	ചതുരശ്ര മീറ്റർ	1485
2	കുറക്കേണ്ടത്: ബെയ്ല്വുകൾ സൂക്ഷിക്കുമ്പോൾ വരുന്ന വിടവുകൾ/തുറസ്സായ സ്ഥലങ്ങൾ, മറ്റ് നീക്കത്തിനായുള്ള തുറസ്സായ സ്ഥലങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്ക് 20% പരിഗണിക്കുന്നു.	ചതുരശ്ര മീറ്റർ	297
3	സംഭരണമുള്ളതായി കണക്കാക്കിയതിൽ, ബാധിക്കപ്പെട്ട മൊത്തം സ്ഥലത്തിന്റെ വിസ്തീർണ്ണം (1–2)	ചതുരശ്ര മീറ്റർ	1188
4	ഒരു ബെയ്ലിന്റെ ശരാശരി വിസ്തീർണ്ണം, ഞങ്ങൾ കണക്കാക്കുന്നത് അനുസരിച്ച്	ചതുരശ്ര മീറ്റർ	2.007
5	അതിനാൽ ലോക്കൽ ഏരിയയിലെ ഒരു ലെയറിൽ സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന ബെയ്ല്വുകളുടെ എണ്ണം (1188 നെ 2.007 കൊണ്ട് ഹരിച്ചാൽ)	എണ്ണം	592
6	ബാധിത സ്റ്റോക്കുകളിലെ ആകെ ബെയ്ല്വുകളുടെ എണ്ണം, 5 ബെയ്ല്വുകൾ അടുക്കിവെച്ചിരുന്നതായി കണക്കിലെടുത്ത്	എണ്ണം	2960

	(592 x 5) –		
7	ഒരു ബെയ്‌ലിനുള്ള ശരാശരി ഭാരമായി ഞങ്ങൾ കണക്കാക്കുന്നത്	കിലോഗ്രാം	900
8	അതിനാൽ, ബാധിത പ്രദേശത്ത്/വോളിയത്തിൽ സംഭരിച്ചിരിക്കുന്ന ബെയ്‌ലുകളുടെ ആകെ ഭാരം (2960 x 900)	കിലോഗ്രാം	2664000
9	കുറക്കേണ്ടത് മേൽപ്പറഞ്ഞ ബെയ്‌ലുകളുടെ/ഭാരത്തിന്റെ 15% തീപിടത്ത സമയത്ത് രക്ഷിച്ചെടുക്കാനായെന്ന് കണക്കാക്കുന്നു –	കിലോഗ്രാം	399600
10	സംഭവത്തിൽ കത്തിയ/കേടായ വേസ്റ്റ് പേപ്പർ ബെയ്‌ലുകളുടെ ഭാരം (8–9)	കിലോഗ്രാം	2264400

25. അപ്പീൽവാദിക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായ മുതിർന്ന അഭിഭാഷക മീനാക്ഷി അറോറ, സർവേയർ വിസ്തൃതി അളക്കുന്നതിൽ വരുത്തിയ 20% കുറവ് സംബന്ധിച്ച് ഒരു എതിർപ്പ് ഉന്നയിച്ചു. ആളുകളുടെയും വസ്തുക്കളുടെയും ചലനത്തിനായി വിടവുകൾ/സ്ഥലം ആവശ്യമാണെന്ന് കാണിച്ചാണ് സർവേയർ അത്തരമൊരു കുറവ് വരുത്തിയത്. അപ്പീൽവാദിക്ക് ഫോർക്ക്‌ലിഫ്റ്റുകൾ ഉപയോഗിച്ച് വസ്തുക്കൾ നീക്കാനും സംഭരിക്കാനും കഴിയുമെന്നതിൽ തർക്കമില്ലാത്ത സാഹചര്യത്തിൽ സ്ഥലം ഒഴിച്ചിടുന്ന പ്രശ്നം ഉദിക്കുന്നില്ലെന്നാണ് അവരുടെ വാദം.

26. എന്നാൽ ഈ കോടതി ആ വാദം അംഗീകരിക്കുന്നില്ല. ഇറക്കുന്ന സ്റ്റോക്ക്‌യാർഡിനുള്ളിൽ, ആളുകളുടെയും വസ്തുക്കളുടെയും ചലനത്തിനായി കുറച്ച് സ്ഥലം വിട്ടിരിക്കുമെന്നത് യുക്തിസഹമാണ്. ചലനത്തിന് ഇടമില്ലാത്ത തരത്തിൽ സ്റ്റോക്ക്‌യാർഡിലെ മുഴുവൻ സ്ഥലത്തും പൂർണ്ണമായി വസ്തുക്കൾ അടുക്കിവെച്ചിരിക്കുമെന്നത് ഈ കോടതി അംഗീകരിക്കാൻ കഴിയില്ല. ഇറക്കുന്ന മുറ്റത്ത് മതിയായ വിടവുകളും ഇടങ്ങളും നൽകിയില്ലെങ്കിൽ, ഫോർക്ക്‌ലിഫ്റ്റുകൾ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽപ്പോലും, പ്രോസസ്സിംഗിനായി മെറ്റീരിയൽ നീക്കം ചെയ്യാൻ അപ്പീൽ വാദിക്ക് കഴിയുമായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ, ഇറക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങൾ/വിടവുകൾ എന്നിവയുടെ സ്ഥലം കണക്കാക്കിയതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എതിർപ്പ് കഴമ്പില്ലാത്തതാണ്.

27. അപ്പീൽവാദിയുടെ അടുത്ത നിർണായക എതിർപ്പ് ഒരു ബെയ്‌ലിന് ആകെ ഭാരം 900 കിലോഗ്രാം ആണെന്ന് അംഗീകരിച്ചതിന് എതിരെയാണ്. അപ്പീൽവാദിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ, സർവേയർമാർ അവരുടെ റിപ്പോർട്ടിലെ അനുബന്ധം എ–3 ൽ ഒരു ബെയ്‌ലിന് ശരാശരി ഭാരം

988.889 കിലോഗ്രാം ആയി കണക്കാക്കിയിട്ടുണ്ട്, അതിനാൽ ഒരു ബെയ്ലിന് 900 കിലോഗ്രാം എന്ന നിലയിൽ ഇത് കുറയ്ക്കാൻ കഴിയില്ല.

28. പക്ഷേ, ഇക്കാര്യത്തിൽ അപ്പീൽവാദികൾ സ്വയം കുറ്റപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. 13.12.2007 ന് സർവേയറെ അഭിസംബോധന ചെയ്ത കത്തിൽ, അപ്പീൽവാദി തന്നെ ഒരു ബെയ്ലിന്റെ ശരാശരി ഭാരം 900 കിലോഗ്രാം ആണെന്ന് കണക്കാക്കി. സർവേയർ അവരുടെ റിപ്പോർട്ടിലെ അനുബന്ധം എ–3–ൽ, 988.889 കിലോഗ്രാം എന്ന നിഗമനത്തിലെത്തിയത് വ്യത്യസ്ത തരം ബെയ്ലുകളുടെ വലുപ്പത്തെയും വ്യത്യസ്ത തരം ബെയ്ലുകൾ കൈവശപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന വിസ്തീർണ്ണത്തെയും പരിഗണിച്ച് അവയുടെ ശരാശരി ഭാരം കണക്കാക്കിയതിനെ മാത്രം അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ്. ബെയ്ലുകളുടെ വലിപ്പത്തെ അവ കൈവശപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന വിസ്തീർണ്ണം കൊണ്ട് ഗുണിച്ചുകൊണ്ടാണ് സർവേയറുടെ റിപ്പോർട്ടിലെ അനുബന്ധം എ–3 യിൽ ബെയ്ലിന്റെ ശരാശരി ഭാരം കണക്കാക്കിയിട്ടുള്ളത്. കക്ഷി തന്നെ ഒരു ബെയ്ലിന് ശരാശരി ഭാരം 900 കിലോഗ്രാം ആണെന്ന് വ്യക്തമാക്കിയിരിക്കെ, സർവേയർ ഒരു ബെയ്ലിന് മേൽപ്പറഞ്ഞ രീതിയിൽ കണക്കാക്കി എടുത്ത ശരാശരി ഭാരം പരിഗണിക്കുന്നതിന് ഒരു കാരണവുമില്ല.

സർവേയർമാരുടെ റിപ്പോർട്ടിനെതിരായ അപ്പീൽവാദിയുടെ എല്ലാ എതിർപ്പുകളും പൂർണ്ണമായും നിലനിർത്താൻ സാധിക്കാത്തതാണ്, കൂടാതെ ദേശീയ കമ്മീഷൻ ആ എതിർപ്പുകൾ ശരിയായി നിരസിച്ചു. വാസ്തവത്തിൽ, 1986–ലെ ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 23 പ്രകാരമുള്ള ആദ്യ അപ്പീലായതിനാൽ, വസ്തുതാപരമായ വിശദാംശങ്ങൾ വിശദമായി പരിഗണിക്കാൻ ഈ കോടതി പരമാവധി ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്.

30. ദേശീയ കമ്മീഷൻ ശരിയായി ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചതുപോലെ, ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനിയുടെ ഭാഗത്തുനിന്ന് സേവനത്തിൽ എന്തെങ്കിലും അപര്യാപ്തത ഉണ്ടായതായി സ്ഥാപിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ അപ്പീൽവാദിക്ക് വിജയിക്കാൻ സാധിക്കില്ല. 1986 ലെ ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 2(1)(ജി)–ൽ നിർവഹണത്തിലെ അപര്യാപ്തതയെ ഇനിപ്പറയുന്ന രീതിയിൽ നിർവചിച്ചിരിക്കുന്നു:

> *"2(1)(ജി) അപര്യാപ്തത (deficiency)"– നിലവിലുള്ള ഏതെങ്കിലും നിയമപ്രകാരം അല്ലെങ്കിൽ ഒരു കരാറിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അല്ലെങ്കിൽ ഏതെങ്കിലും സേവനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഒരു വ്യക്തി പ്രകടത്തിൽ നിലനിർത്തേണ്ടതായ ഗുണനിലവാരം, സ്വഭാവം, പ്രകടന രീതി എന്നിവയിലുള്ള ഏതെങ്കിലും തെറ്റ്, അപൂർണ്ണത, പോരായ്മ അല്ലെങ്കിൽ കുറവ് എന്നാണ് അർത്ഥമാക്കുന്നത്"*

31. ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി അപ്പീൽവാദിയുടെ അവകാശവാദം ഏകപക്ഷീയമായോ ന്യായീകരിക്കാനാവാത്ത കാരണങ്ങളാലോ നിരസിച്ച കേസല്ല ഇത്. സർവേയർ വിലയിരുത്തിയ നഷ്ടത്തിന്റെ പരിധി വരെ, അപ്പീൽവാദിയുടെ അവകാശവാദം അംഗീകരിച്ച ഒരു കേസാണിത്. ഇത്തരം കേസുകളിൽ 1986-ലെ ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമപ്രകാരം രൂപീകരിച്ച പ്രത്യേക ഫോറത്തിന്റെ അധികാരപരിധി പരിമിതമാണ്. ഒരുപക്ഷേ അപ്പീൽവാദി സിവിൽ കോടതിയിൽ പോയിരുന്നെങ്കിൽ, അവർക്ക് സർവേയറെ വിളിച്ചുവരുത്തി ഓരോ സൂക്ഷ്മ വിശദാംശവും പരിശോധിക്കാമായിരുന്നു. എന്നാൽ ഉപഭോക്തൃ ഫോറത്തിന് മുമ്പാകെയുള്ള ഒരു പരാതിയിൽ, സേവന ദാതാവിന്റെ ഭാഗത്തുനിന്ന് സേവനത്തിൽ പോരായ്മ ഉണ്ടായതായി സ്ഥാപിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ ഒരു ഉപഭോക്താവിന് വിജയിക്കാൻ കഴിയില്ല.

32. ഒരു നിർവഹണത്തിൽ ***ഏതെങ്കിലും നിയമം അനുസരിച്ചോ അല്ലെങ്കിൽ ഏതെങ്കിലും കരാർ അനുസരിച്ചോ ഉറപ്പാക്കേണ്ടതായ ഗുണനിലവാരം, സ്വഭാവം എന്നിവയിൽ സംഭവിക്കുന്ന പോരായ്മയെ*** *'അപര്യാപ്തത'* എന്ന പദപ്രയോഗത്തിന്റെ നിർവചനം ഉൾക്കൊള്ളുന്നു എന്നത് ശരിയാണ്. എന്നാൽ ഈ അളവുകോൽ പ്രയോഗിക്കുന്നതിന്, (i) 1938 ലെ ഇൻഷുറൻസ് നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 64 യുഎം (1 എ)-യിലെ അനുബന്ധായിരുന്ന വ്യവസ്ഥകൾ അനുസരിച്ച് നിയമപ്രകാരം നിർമ്മിച്ച ചട്ടങ്ങളിൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുള്ള തന്റെ കടമകൾ, ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ, മറ്റ് പ്രൊഫഷണൽ ആവശ്യകതകൾ എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പെരുമാറ്റച്ചട്ടം സർവേയർ പാലിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് സ്ഥാപിക്കാൻ അപ്പീൽവാദിക്ക് കഴിയണം; അല്ലെങ്കിൽ (ii) 1938-ലെ ഇൻഷുറൻസ് നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 64 യുഎം(2)-ലെ വ്യവസ്ഥ പ്രകാരം ലഭ്യമായ വിവേചനാധികാരം പ്രയോഗിച്ച് സർവേയറുടെ റിപ്പോർട്ട് മുഴുവനായോ ഭാഗികമായോ നിരസിച്ചുകൊണ്ട് ഇൻഷുറർ ഏകപക്ഷീയമായി പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ടാകണം.

33. അംഗീകൃത സർവേയറിൽ നിന്നോ ലോസ് അസസറിൽ നിന്നോ ഇൻഷുറർ റിപ്പോർട്ട് നേടിയിട്ടില്ലെങ്കിൽ, ഇരുപതിനായിരം രൂപയ്ക്ക് തുല്യമോ അതിൽ കൂടുതലോ ഉള്ള ഒരു ക്ലെയിമിലും പേയ്മെന്റ് അനുവദിക്കരുതെന്ന് 2015-ലെ നിയമം 5 പ്രകാരമുള്ള ഭേദഗതിക്ക് മുമ്പ്, വകുപ്പ് 64 യുഎം (2) നിഷ്കർഷിച്ചിരുന്നു[4]. ഈ വ്യവസ്ഥ താഴെപ്പറയുന്നത് പ്രകാരമാണ്.

> *"(2). സംഭവിച്ച നഷ്ടത്തെക്കുറിച്ച്, ഈ വകുപ്പ് പ്രകാരം ഒരു സർവേയറിൽ നിന്ന് അല്ലെങ്കിൽ നഷ്ട വിലയിരുത്തലുക്കാരനായി പ്രവർത്തിക്കാൻ ലൈസൻസ് കൈവശമുള്ള ഒരു വ്യക്തിയിൽ നിന്ന് (ഇനി മുതൽ "അംഗീകൃത സർവേയർ അല്ലെങ്കിൽ ലോസ്*

[4] 2015 ലെ 5-ാം നിയമം വഴിയുള്ള ഭേദഗതിക്ക് ശേഷം, മുമ്പ് ഉപവകുപ്പ്(2) ആയിരുന്നത് ഉപവകുപ്പ്(4) ആയി മാറി, "ഇരുപതിനായിരം രൂപ" എന്ന വാക്കുകൾക്ക് പകരം "അതോറിറ്റി ചട്ടങ്ങളിൽ വ്യക്തമാക്കിയ തുക" എന്ന വാക്കുകൾ ചേർത്തു.

അസസർ എന്ന് പരാമർശിക്കുന്നു) റിപ്പോർട്ട് നേടിയിട്ടില്ലെങ്കിൽ, 1968-ലെ ഇൻഷുറൻസ് (ഭേദഗതി) നിയമം ആരംഭിച്ച് ഒരു വർഷത്തെ കാലാവധി കഴിഞ്ഞതിന് ശേഷം ഒരു ഇൻഷുററെ അറിയിക്കുകയോ അല്ലെങ്കിൽ ഉടലെടുക്കുകയോ ചെയ്യുന്ന, ഇന്ത്യയിൽ സംഭവിച്ച ഒരു നഷ്ടവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഏതെങ്കിലും ഇൻഷുറൻസ് പോളിസിയുടെ, ഇരുപതിനായിരം രൂപയ്ക്ക് തുല്യമായതോ അതിൽ കൂടുതലോ മൂല്യമുള്ളതും ഇന്ത്യയിൽ അടയ്ക്കേണ്ടതോ തീർപ്പാക്കേണ്ടതോ ആയതുമായ ഒരു ക്ലെയിമും, [അതോറിറ്റി] മറ്റുവിധത്തിൽ നിർദ്ദേശിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ, ഇൻഷുറർ പേയ്മെന്റിനോ തീർപ്പാക്കലിനോ അനുവദിക്കില്ല. "

34. എന്നാൽ 64 യുഎം-ലെ ഉപവകുപ്പ് (2)ലെ വ്യവസ്ഥ, അംഗീകൃത സർവേയർ അല്ലെങ്കിൽ ലോസ് അസസർ വിലയിരുത്തിയ തുകയിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായ ഏതെങ്കിലും തുക നൽകാനുള്ള ഇൻഷുററുടെ അവകാശത്തെ അംഗീകരിക്കുന്നു. വ്യവസ്ഥ ഇപ്രകാരമാണ്:

"ഈ ഉപവിഭാഗത്തിലെ ഒന്നും അംഗീകൃത സർവേയർ അല്ലെങ്കിൽ ലോസ് അസസർ വിലയിരുത്തിയ തുകയിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായ ഏതെങ്കിലും തുകയ്ക്ക് ഏതെങ്കിലും ക്ലെയിം അനുവദിക്കാനോ തീർപ്പാക്കാനോ ഉള്ള ഇൻഷുററുടെ അവകാശം എടുത്തുകളയുകയോ ചുരുക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതായി കണക്കാക്കില്ല."

35. അതുകൊണ്ടാണ് സർവേയറുടെ റിപ്പോർട്ട് അവസാനത്തെയും അന്തിമമായതുമായ വാക്ക് അല്ലെന്ന് നിയമം പറയുന്നത്. സർവേയറുടെ റിപ്പോർട്ട് അവഗണിക്കാൻ കഴിയാത്തത്ര പവിത്രമല്ലെന്ന് ഈ കോടതി നിരവധി തീരുമാനങ്ങളിൽ വിധിച്ചിട്ടുണ്ട്. *ന്യൂ ഇന്ത്യ അഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് v. പ്രദീപ് കുമാർ*[5] എന്ന കേസിലെ ഈ കോടതിയുടെ തീരുമാനത്തെക്കുറിച്ച് ഇക്കാര്യത്തിൽ ഉപയോഗപ്രദമായ ഒരു പരാമർശം നടത്താം.

36. 1938 ലെ ഇൻഷുറൻസ് നിയമം സർവേയർക്ക് ഒരു പ്രധാന പങ്ക് നൽകുമ്പോൾ പോലും, വകുപ്പ് 64 യുഎം-ലെ ഉപവകുപ്പ് (1A) പ്രകാരം[6] നിയമത്തിന് കീഴിൽ നിർമ്മിച്ച ചട്ടങ്ങളിൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ കടമകൾ, ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ, മറ്റ് പ്രൊഫഷണൽ ആവശ്യകതകൾ എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പെരുമാറ്റച്ചട്ടം പാലിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിന് ബാധ്യതയുണ്ട്. ഈ വ്യവസ്ഥ ഇപ്രകാരമാണ്:

[5] (2009) 7 SCC 787
[6] 2015 ലെ 5-ാം നിയമം അനുസരിച്ചുള്ള ഭേദഗതിക്ക് ശേഷം ഇപ്പോൾ വകുപ്പ് 64 യുഎം-ലെ ഉപവകുപ്പ് (2)

"(1A) ഓരോ സർവേയറും ലോസ് അസസറും അവരുടെ കടമകൾ, ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ, അതോറിറ്റി നിർമ്മിച്ച ചട്ടങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കിയേക്കാവുന്ന മറ്റ് പ്രൊഫഷണൽ ആവശ്യകതകൾ എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പെരുമാറ്റച്ചട്ടം പാലിക്കണം."

37. മുകളിൽ പറഞ്ഞ ചർച്ചയിൽ നിന്ന് രണ്ട് കാര്യങ്ങൾ പുറത്തുവരുന്നു. അവ (i) സർവേയറെ ഒരു പെരുമാറ്റച്ചട്ടം നിയന്ത്രിക്കുന്നു, അതിന്റെ ലംഘനം സേവനത്തിൽ പോരായ്മയുണ്ടായി എന്ന ആരോപണത്തിന് കാരണമായേക്കാം; (ii) സർവേയറുടെ റിപ്പോർട്ട് പൂർണ്ണമായോ ഭാഗികമായോ നിരസിക്കുന്നതിന് ഇൻഷുററിൽ നിക്ഷിപ്തമായ വിവേചനാധികാരം ഏകപക്ഷീയമായി അല്ലെങ്കിൽ സ്വമേധയാ പ്രയോഗിക്കാൻ കഴിയില്ലാ, അങ്ങനെ ചെയ്താൽ സേവനത്തിലെ പോരായ്മ സംബന്ധിച്ച ആരോപണം ഉണ്ടാകാം.

38. പ്രാഥമികമായി സേവനത്തിലെ പോരായ്മയെക്കുറിച്ചുള്ള ആരോപണങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന ഒരു ഉപഭോക്തൃ ഫോറത്തിന്, ഒരു സിവിൽ കോടതിക്ക് ചെയ്യാൻ കഴിയുന്നതുപോലെ സർവേയറുടെ റിപ്പോർട്ടിനെ അടിമുടി ഫോറൻസിക് പരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയമാക്കാൻ കഴിയില്ല. സർവേയറുടെ പെരുമാറ്റച്ചട്ടം സംബന്ധിച്ച ചട്ടങ്ങൾ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളത് പ്രകാരം, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കടമകളും ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളും നിർവഹിച്ചതിന്റെ ഗുണനിലവാരത്തിലോ സ്വഭാവത്തിലോ ഒരു അപര്യാപ്തതയും ഇല്ലെന്ന് കണ്ടെത്തിക്കഴിഞ്ഞാൽ, റിപ്പോർട്ട് ഉദാസീനമോ ഏകപക്ഷീയമോ ആയതിനാൽ കളങ്കിതമല്ലെന്ന് കണ്ടെത്തിക്കഴിഞ്ഞാൽ, അതോടെ ഉപഭോക്തൃ ഫോറത്തിന് മുന്നോട്ടുപോകാനുള്ള അധികാരപരിധി ഇല്ലാതാകുന്നു.

39. മുകളിൽ പറഞ്ഞവയുടെ വെളിച്ചത്തിൽ, ദേശീയ കമ്മീഷന്റെ വിധിയിൽ യാതൊരു ഇടപെടലും ആവശ്യമില്ലെന്ന് ഈ കോടതി കരുതുന്നു. അതിനാൽ അപ്പീൽ തള്ളിക്കളയുന്നു. ചെലവിനെ കുറിച്ച് പരാമർശിക്കുന്നില്ല.

അപ്പീൽ തള്ളി.